



---

VšĮ „Žaliasis taškas“

---

**ŠVIETIMO PROGRAMA PAKUOČIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO KLAUSIMAIS**  
**2021 m.**

## TURINYS

|      |  |    |
|------|--|----|
| 1.   | APRAŠOMOJI DALIS.....  | 3  |
| 1.1. | ESAMA PADĖTIS PAKUOČIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO SRITYJE, PROBLEMOS.....    | 3  |
| 1.2. | ORGANIZACIJOS PRIORITETINĖS ŠVIETIMO PROGRAMOS KRYPTYS.....        | 5  |
| 1.3. | ŠVIETIMO PROGRAMOS TIKSLAI IR UŽDAVINIAI.....                      | 7  |
| 2.   | VEIKSMŲ PROGRAMA.....  | 8  |
| 2.1. | PROGRAMOS ĮGYVENDINIMO PRIEMONĖS.....                              | 8  |
| 2.2. | TIKSLINĖS GRUPĖS.....  | 9  |
| 2.3. | TIKSLAI IR APIMTYS, VYKDYMO TERMINAI, NUMATOMAS FINANSAVIMAS ..... | 10 |



# 1. APRAŠOMOJI DALIS

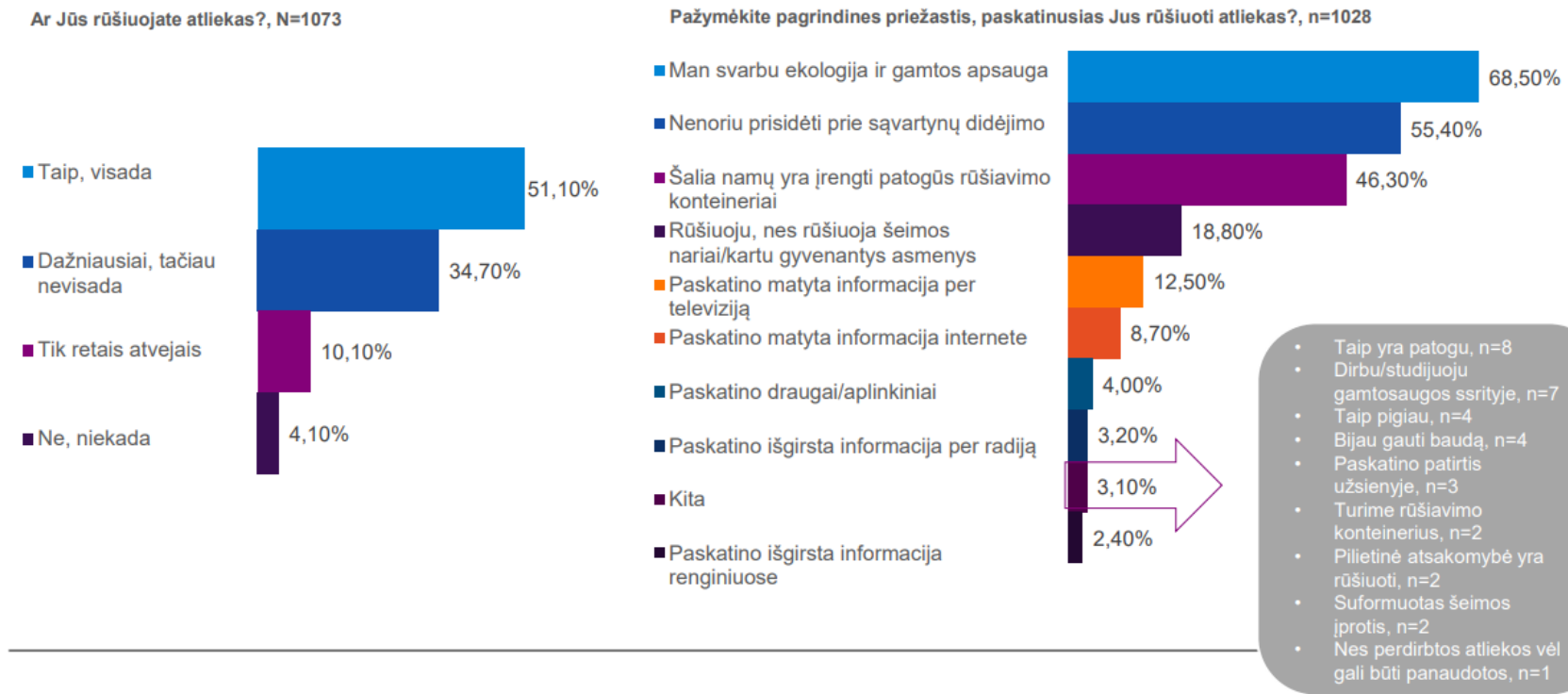
## 1.1. ESAMA PADĖTIS PAKUOČIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO SRITYJE, PROBLEMOS

Pakuočių atliekų tvarkymo srityje numatomi pokyčiai, nulemti tiek žmonių sąmoningumo augimo, tiek didėjančių užduočių, reikalavimų bei verslo atsakomybės stiprinimo. Gyventojų supratimas apie ekologiją stiprėja, darosi platus, viską apimantis. Žmonės renkasi atsakingai gamintus produktus, suyrančias ar perdirbamas pakuotes, populiarėja galimybė pirkti gaminius be pakuotės arba naudotis savo atsinešta pakuote. Panašios tendencijos vyrauja visoje Europoje, jomis remiantis formuluojami pakuočių atliekų tvarkymo tikslai ir užduotys.

**Atliekų rūšiavimo problematika.** Iki šiol aktyviausiai vykdyta komunikacija bei švietimo kampanijos, skatinančios gyventojus rūšiuoti atliekas, siekiant įrodyti ir parodyti, kad tai reikalinga ir naudinga. 2020 metų pabaigoje „Žalioji taškas“ atliko gyventojų apklausą, kuri parodė, kad 96% atliekas rūšiuoja bent retkarčiais (51,1% visada, 34,7% dažniausiai ir 10,1% retai) (žr. 1 pav.). Akivaizdu, kad vykdytos švietimo programos davė puikų rezultatą: žmonės žino, kad rūšiuoti atliekas būtina, dauguma tą daro. Tačiau 2020 metais itin aktyviai vykdytos rūšiavimo konteinerių turinio patikros parodė, kad rūšiavimo konteineriuose randama 30%-50% nerūšiuojamų atliekų, t.y. tokių atliekų, kurios neturėtų atsirasti rūšiavimo konteineriuose. Todėl daroma išvada, kad nors būtina tęsti bendrą skatinimą rūšiuoti atliekas, tačiau svarbu ir vykdyti edukaciją apie tinkamą rūšiuojamųjų atliekų atskyrimą.

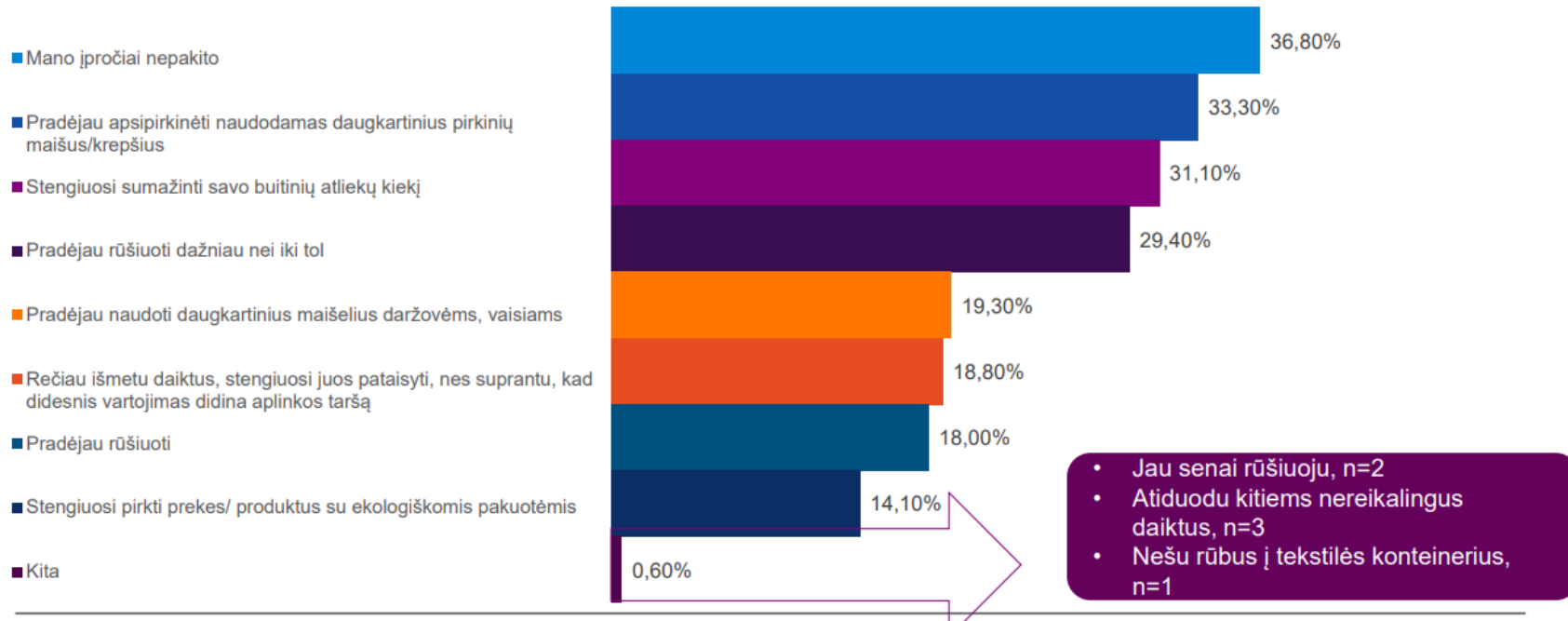
**Verslo atsakomybės stiprinimas.** Numatyta, kad 2022 metais turės skirtis mokesčiai priklausomai nuo to, ar į Lietuvos rinką išleidžiama pakuotė yra perdirbama, ar neperdirbama. Tokiu būdu gamintojai ir importuotojai skatinami rinktis kuo tvaresnę ir panaudojamą pakuotę savo gaminiams ir produktams. Taip pat pastebima, kad gyventojai taip pat turi tam tikrų lūkesčių gamintojams ir aktyviai keičia savo įpročius rinkdamiesi tvaresnius sprendimus kasdieninėje veikloje (žr. 2 pav.), pavyzdžiui, žmonės daugiau naudoja daugkartinius pirkinių maišelius, vengia plastikinių maišelių buriams produktams, mažiau išmeta. Todėl manoma, kad ir informavimo bei edukacijos veiklos turi būti nukreiptos ne tik į gyventoją, bet į įmones, siekiant skatinti naudoti tvarius sprendimus veikloje.

**Net 96% respondentų teigia rūšiuojantys atliekas bent retkarčiais.**  
**Pagrindinės priežastys, paskatinusios pradėti rūšiuoti yra:**



1 pav. Atliekas rūšiuojančių gyventojų skaičius ir priežastys

Kaip pasikeitė jūsų įpročiai, kalbant apie atliekų tvarkymą, per paskutinius 12 mėnesių?, N=1073



2 pav. Gyventojų įpročių kaita.

## 1.2. ORGANIZACIJOS PRIORITETINĖS ŠVIETIMO PROGRAMOS KRYPTYS

Identifikuojant prioritетines organizacijos švietimo programos kryptis remiamasi esama problematika bei pakuočių atliekų tvarkymo situacija, naudojami 2020 metais sukaupti duomenys vykdant veiklą bei atliktais tyrimais, analizėmis.

2021-tieji metai skirti žinių gilinimui, pasiruošimui pokyčiams ir visuomenės informavimui apie tai, koks svarbus yra tvaraus gyvenimo būdo, tvarių sprendimų naudojimo versle ir gamyboje, pasirinkimas.

2021-taisiais „Žaliojo taško“ švietimo programa nukreipta ne tik į atliekų prevencijos, antrinio panaudojimo ir rūšiavimo temas, bet ir į žiedinės ekonomikos klausimus. 2021 metais renginių metu, leidiniuose, socialiniuose tinkluose, naujienlaiškiuose bus kalbama ne tik apie atliekų rūšiavimą, bet ir apie atliekų perdirbamumą. Bus ieškoma tvarumo pavyzdžių Lietuvoje ir pasaulyje, siekiama gyventojams parodyti geriausius atvejus ir įrodyti, kad atliekos gali tapti naujais naudojamais daiktais.

### VISUOMENĖS ŠVIETIMO KRYPTYS:

- 1) Tinkamo atliekų tvarkymo problematikos svarbos didinimas. Maksimalus tinkamo atliekų tvarkymo reikšmės didinimas viešojoje erdvėje, siekiant suteikti šiai sričiai tinkamą svarbą tarp kitų socialiai svarbių klausimų šalyje.
- 2) Ugdymas ir informavimas kaip teisingai rūšiuoti atliekas. Išsamus žinių gilinimas atliekų tvarkymo klausimais, įskaitant auditorijų mokymą apie teisingą atliekų rūšiavimą.
- 3) Ekologinio mąstymo skatinimas. Interaktyvi komunikacija su auditorijomis, skatinant atliekų prevenciją ir antrinį panaudojimą.
- 4) Įpročio rūšiuoti atliekas formavimas. Tęsiama interaktyvi komunikacija su auditorijomis, siekiant didinti informacijos poveikumą bei įsisavinti pagrindinius kasdienes aplinkosauginius įgūdžius tam, kad rūšiavimas taptų neatsiejama gyvenimo dalimi.
- 5) Bendradarbiavimo skatinimas. Įtraukti į švietimo ir informavimo veiklas tiek atliekų sektoriaus dalyvius, tiek kitas su aplinkosauga susijusias institucijas bei gamintojus ir importuotojus.
- 6) Efektyvus gamintojų atsakomybės principo įgyvendinimas. Didinti gamintojų ir importuotojų informuotumą apie pagrindines pareigas ir jų įgyvendinimo principus, gerinti pakuočių atliekų tvarkymo sektoriaus dalyvių įgūdžius. Viešinti tvarius gamintojų ir importuotojų sprendimus verslui.

### 1.3. ŠVIETIMO PROGRAMOS TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

#### ŠVIETIMO PROGRAMOS TIKSLAI:

- 1) Informacijos sklaida pakuočių atliekų tinkamo tvarkymo klausimais;
- 2) Atliekų prevencijos ir antrinio panaudojimo skatinimas;
- 3) Auditorijų motyvavimas rūšiuoti atliekas;
- 4) Auditorijų edukacija apie tai kaip tinkamai tvarkyti atliekas;
- 5) Sektoriaus dalyvių bei socialinių partnerių integralaus požiūrio ir aktyvaus bendradarbiavimo skatinimas;
- 6) Gamintojų ir importuotojų bei kitų įmonių informavimas apie pakuočių atliekų tvarkymo sektoriaus planuojamus bei įgyvendinamus pokyčius, esamą tvarką.

#### ŠVIETIMO PROGRAMOS UŽDAVINIAI:

- Suteikti aktualią informaciją apie atliekų mažinimą, jų rūšiovimą pasitelkiant integruotas komunikacijos priemones;
- Užtikrinti nuolatinę, patogią ir operatyvią, visuomenės poreikius atliepiančią prieigą prie rūšiovimo taisyklių bei kitos vartotojui reikalingos informacijos;
- Didinti ekologinį sąmoningumą bei plėsti žinias apie aplinkosauginę problematiką Lietuvoje ir pasaulyje;
- Gerinti pakuočių atliekų tvarkymo sektoriaus įvaizdį;
- Ugdyti rūšiovimo įpročius darželiuose, mokyklose, skatinant vaikų ir jaunimo įsitraukimą į rūšiovimą, suteikiant švietimo įstaigoms reikalingą metodinę medžiagą bei patogias priemones rūšiovimui;
- Skatinti įmonių darbuotojus pradėti rūšiuoti biuruose bei namuose, informuojant apie rūšiovimo būdus bei svarbą, suteikiant reikiamą informaciją ir priemones rūšiovimui, organizuojant interaktyvias konsultacijas;

- Organizuoti aplinkosaugines veiklas, įvairius renginius bei akcijas, skatinančias aktyvų visuomenės įsitraukimą ir bendruomeniškumo pojūtį;
- Didinti regionų gyventojų informuotumą ir motyvaciją rūšiuoti;
- Sutelkti sektoriaus dalyvius bei socialinius partnerius efektyviam bendradarbiavimui, tobulinant pakuočių atliekų tvarkymo sektorių bei informuojant bei edukuojant visuomenę;
- Informuoti gamintojus ir importuotojus apie pareigas bei teisingą jų vykdymą, pakuočių atliekų tvarkymo sektoriaus veiklą ir pokyčius.

## 2. VEIKSMŲ PROGRAMA

### 2.1. PROGRAMOS ĮGYVENDINIMO PRIEMONĖS

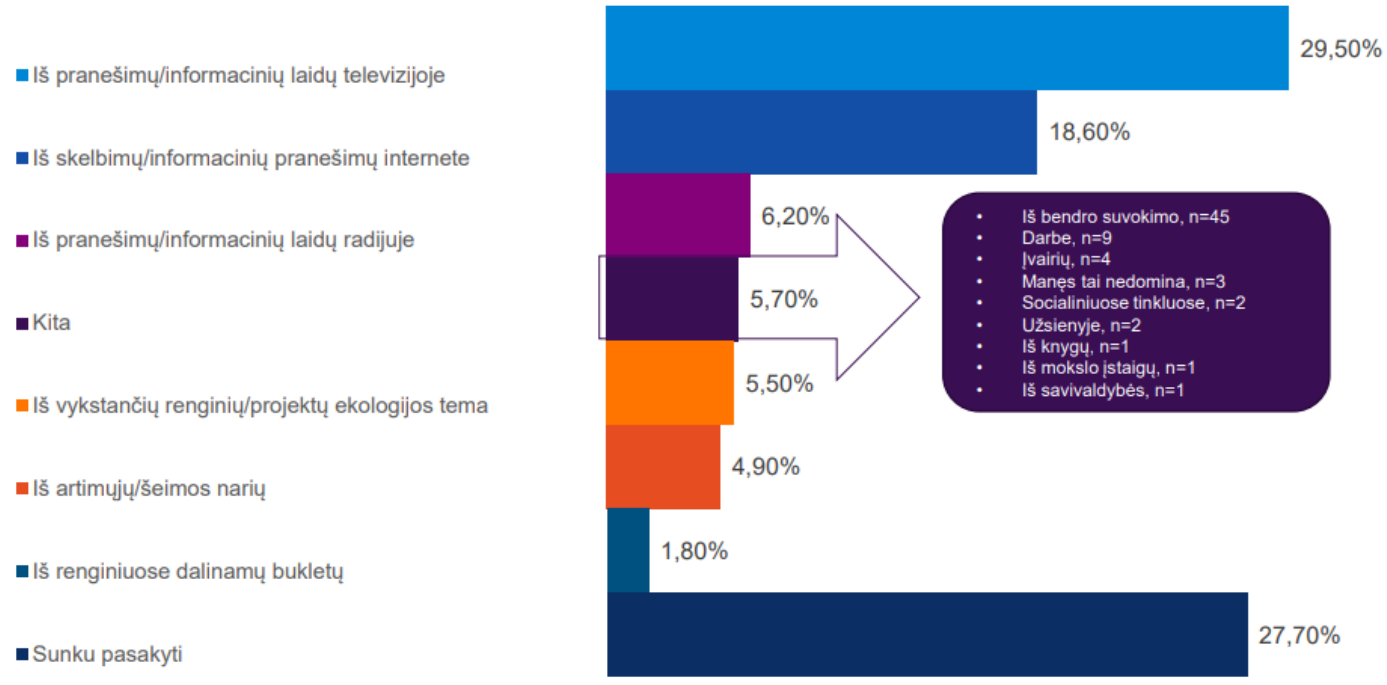
Švietimo programa bus įgyvendinama pasitelkiant integruotas komunikacijos priemones, pritaikytas kiekvienai tikslinei grupei, skirtas optimaliam rezultatui pasiekti. Programoje suplanuotos tęstinės bei netęstinės švietimo priemonės, kurios atspindi programos vykdymo lentelėje (žr. Lentelė Nr. 1).

Planuojant švietimo programos įgyvendinimo priemones, buvo remtasi 2021 metų pabaigoje atlikto tyrimo duomenimis (žr. 3 pav.). Gyventojų apklausa parodė, kad efektyviausios priemonės – televizija, internetas, radijas, todėl planuojama aktyviai naudoti šiuos kanalus visuomenės informavimui. Taip pat bus tęsiamos kitos priemonės, skirtos specifinei tikslinei auditorijai, kuri gali būti pasiekta organizuojant renginius, konkursus, platinant leidinius (pavyzdžiui, siekiant ugdyti moksleivius, jiems organizuojamas aplinkosauginis konkursas).



# Apie rūšiavimą gyventojai sužino:

Iš kokių šaltinių dažniausiai sužinote apie rūšiavimo svarbą?, N=1073



3 pav. Efektyviausios informavimo priemonės.

## 2.2. TIKSLINĖS GRUPĖS

Šiandieninėje visuomenėje siekiant efektyvios komunikacijos vienas pagrindinių dalykų yra tikslinių grupių išskyrimas. Švietimo bei komunikacijos programa yra orientuota į plačiąją visuomenę, efektyviausiam auditorijos pasiekiamumui identifikuojant atskirą visuomenės grupių (ikimokyklinio amžiaus vaikų grupė, moksleiviai, pedagogai ir ugdymo įstaigos, savivaldybių gyventojai ir biurų darbuotojai) švietimą:

- plačiąją visuomenę bei sąmoningumo didinimą nacionaliniu lygmeniu
- regionų gyventojus, komunikuojant aktualiomis temomis pritaikius paveikiausias priemones kiekvienoje savivaldybėje
- atskiras visuomenės grupes (ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikai, moksleiviai, pedagogai, biurų darbuotojai, senjorai)
- sektoriaus dalyvius
- gamintojus ir importuotojus

### 2.3. TIKSLAI IR APIMTYS, VYKDYMO TERMINAI, NUMATOMAS FINANSAVIMAS

Švietimo programoje pakuočių atliekų tvarkymo klausimais yra plačiai taikomi inovatyvūs, į skirtingas visuomenės grupes orientuoti metodai. Pateiktoje švietimo ir komunikacijos programos vykdymo lentelėje (žr. Lentelė Nr. 1) atsispindi pagrindinės 2021 metais planuojamos edukacinės veiklos, šių veiklų įgyvendinimui pasitelkiamos priemonės, jų vykdymo terminai, skaitinės reikšmės, finansavimo dydis bei finansavimo šaltiniai.

## VŠĮ ŽALIASIS TAŠKAS VISUOMENĖS ŠVIETIMO PROGRAMA 2021 m.

| Eil. nr.          | Priemonė  | Tikslinės grupės             | Aprašymas  | Tikslas   | Įgyvendinimo terminai ir tikslas (skaitinė reikšmė) |                               |                               |                               | Finansavimo šaltinis       | Planuojama skirti lėšų (EUR) |
|-------------------|---|------------------------------|--|---|---|-------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|----------------------------|------------------------------|
|                   |   |                              |  |   | I   | II                            | III                           | IV                            |                            |                              |
| <b>INTERNETAS</b> |   |                              |  |   |   |                               |                               |                               |                            |                              |
| 1                 | Interneto svetainė www.zaliasistaskas.lt [Tęstinė priemonė] | Interneto vartotojai         | Nuolatos atnaujinama ir pildoma interneto svetainėje, kurioje gyventojai supažindinami su pakuočių atliekų tvarkymo sistema, rūšiavimo taisyklėmis, "Žaliojo taško" vykdomomis veiklomis ir iniciatyvomis. | Reguliariai pildyti tinklapį visuomenei naudinga, aktuali informacija                         | Ne mažiau kaip 3 atnaujinimai                       | Ne mažiau kaip 3 atnaujinimai | Ne mažiau kaip 3 atnaujinimai | Ne mažiau kaip 3 atnaujinimai | Organizacijos narių įnašai | 20000                        |
| 2                 | Komunikacija socialiniuose tinkluose. [Tęstinė priemonė]    | Socialinių tinklų vartotojai | Kuriamas patrauklus turinys apie pakuočių atliekų rūšiavimą, atliekų tvarkymo sektorių, aplinkosauginius bei kitus aplinkai draugiško  | Didinti socialinių tinklų vartotojų sąmoningumą, skatinti įsitraukimą į tvaraus gyvenimo būdo | Ne mažiau kaip 10 įrašų                             | Ne mažiau kaip 10 įrašų       | Ne mažiau kaip 10 įrašų       | Ne mažiau kaip 10 įrašų       | Organizacijos narių įnašai | 35000                        |

|                             |  |  |   |  |            |            |            |            |                            |       |
|-----------------------------|--|--|---|--|------------|------------|------------|------------|----------------------------|-------|
|                             |  |  | gyvenimo būdo klausimus.  | sprendimų pasirinkimą.   |            |            |            |            |                            |       |
| <b>EDUKACINĖS PRIEMONĖS</b> |  |  |   |  |            |            |            |            |                            |       |
| 3                           | Švietimo akcija įmonėms                  | Įmonių darbuotojai   | Įvairių įmonių darbuotojų edukavimas apie tinkamą atliekų tvarkymą bei tvarumo pasirinkimus.  | Skatinti darbuotojus rūšiuoti ir didinti ekologinį sąmoningumą.                        | 1 renginys | 1 renginys | 1 renginys | 1 renginys | Organizacijos narių įnašai | 30000 |
| 4                           | Priemonės rūšiavimui. [Tęstinė priemonė] | Lietuvos mokyklos, darželiai, įstaigos, įmonės, vieši renginiai ir jų lankytojai                           | Rūšiavimo dėžės, skirtos pakuočių atliekoms rūšiuoti jų susidarymo vietoje.   | Suteikti patogias priemones rūšiuoti bendrose patalpose.                               | 100        | 100        | 100        | 100        | Organizacijos narių įnašai | 50000 |
| 5                           | Leidiniai                                | Savivaldybių administracijų, atliekų tvarkytojų, gamintojų ir importuotojų, ugdymo įstaigų, bibliotekų bei | Konkrečioms auditorijoms skirti informaciniai-educaciniai leidiniai, supažindinantys su atliekų tvarkymo sektoriaus naujovėmis, atliekų tinkamo | Didinti informuotumą, pateikiant ekspertinę informaciją šalies bei pasaulio kontekste. | 1 leidinys | 1 leidinys | 1 leidinys | 1 leidinys | Organizacijos narių įnašai | 40000 |

|                                     |   |  |  |   |                             |                             |                             |                             |                            |       |
|-------------------------------------|---|--|--|---|-----------------------------|-----------------------------|-----------------------------|-----------------------------|----------------------------|-------|
|                                     |   | informacijos centry klientai   | sutvarkymu bei tvary aplinkosauginy sprendimy naujovemis.  |   |                             |                             |                             |                             |                            |       |
| <b>PROJEKTAI VISUOMENEI ŠVIESTI</b> |   |  |  |   |                             |                             |                             |                             |                            |       |
| 6                                   | Komunikacija visuomenės informavimo priemonėse  | Atliekų tvarkymo sektoriaus dalyviai, gamintojai ir importuotojai, Lietuvos gyventojai | Informacijos rinkimas, analizė ir pateikimas visuomenei aktuoliuose straipsniuose, pranešimuose, bei kitomis tekstinėmis ir vizualinėmis komunikacijos priemonėmis pakuočių atliekų tvarkymo bei tvarumo klausimais. | Teikti visuomenei teisingą ir išsamią informaciją apie skirtingus atliekų tvarkymo sektoriaus aspektus, informuoti apie pokyčius bei vykdomas akcijas.      | Ne mažiau kaip 2 pranešimai | Ne mažiau kaip 2 pranešimai | Ne mažiau kaip 2 pranešimai | Ne mažiau kaip 2 pranešimai | Organizacijos narių įnašai | 50000 |
| 7                                   | Aplinkosauginis konkursas vyresnių klasių moksleiviams („Žalioji olimpiada“) [Tęstinė priemonė] | Moksleiviai ir mokytojai   | Projektas, skatinantis gilinti žinias apie aplinkosaugą, įtraukiantis dalyvauti Lietuvos mokyklas. Projektas viešinamas internete, kituose kanaluose.  | Atkreipti moksleivių dėmesį į aplinkosaugos problemas, skatinti domėtis jų sprendimo būdais, perteikti ekologijos ir aplinkosaugos žinias, ugdyti ekologinį | 2 pristatymo renginiai      | 2 renginiai                 | 2 renginiai                 | 4 renginiai                 | Organizacijos narių įnašai | 70000 |

|                                   |   |  |  |  |                          |  |                          |  |                            |        |
|-----------------------------------|---|--|--|--|--------------------------|--|--------------------------|--|----------------------------|--------|
|                                   |   |  |  | sąmoningumą  |                          |  |                          |  |                            |        |
| 8                                 | Socialinė reklama visuomenės informavimo priemonėse | TV žiūrovai, radijo klausytojai, interneto vartotojai, periodikos skaitytojai. | Socialinės reklamos kampanija Lietuvos gyventojams, skatinanti atliekų rūšavimą, apimanti įvairius media kanalus.                          | Skatinti gyventojus rūšiuoti atliekas ir mokymas tai daryti tinkamai.                                  | 1                        | Socialinė reklama ne mažiau kaip 2 media kanaluose | 1                        | Socialinė reklama ne mažiau kaip 2 media kanaluose | Organizacijos narių įnašai | 100000 |
| 9                                 | Įvairios Žaliojo taško vykdomos akcijos             | Lietuvos gyventojai  | Konkursai, akcijos, paskaitos, renginiai, žaidimai, bendradarbiavimo projektai, skatinantys rūšiuoti ir skleisti ekologišką gyvenimo būdą. | Skatinti gyventojų domėjimąsi aplinkosauga ir įsitraukimą.   | Ne mažiau kaip 3 veiklos | Ne mažiau kaip 3 veiklos                           | Ne mažiau kaip 3 veiklos | Ne mažiau kaip 3 veiklos                           | Organizacijos narių įnašai | 100000 |
| <b>SEMINARAI IR KONFERENCIJOS</b> |   |  |  |  |                          |  |                          |  |                            |        |
| 10                                | Seminarai gamintojams importuotojams                | Organizacijos nariai   | Seminarai apie pakuočių atliekų tvarkymą, susijusios teisėkūros pokyčius, pateikiant tvarių sprendinių                                     | Didinti informuotumą apie pakuočių atliekų tvarkymo sektorių, supažindinti gamintojus ir importuotojus |                          |  | Pasirengimo darbai       | Ne mažiau 4 seminarų                               | Organizacijos narių įnašai | 21160  |

|                                |   |                         |  |   |  |  |  |  |                            |                    |
|--------------------------------|---|-------------------------|--|---|--|--|--|--|----------------------------|--------------------|
|                                |   |                         | įmonėse pavyzdžius.  | su pokyčiais bei gerosiomis praktikomis.  |  |  |  |  |                            |                    |
| <b>ŠVIETIMAS SAVIVALDYBĖSE</b> |   |                         |  |   |  |  |  |  |                            |                    |
| 11                             | Švietimo veiklos, suderintos su kiekviena savivaldybe pagal bendradarbiavimo sutartyse numatytus reikalavimus | Savivaldybių gyventojai | Edukacinės ir reklaminės priemonės atliekų tvarkymo klausimais, pritaikytos kiekvienos savivaldybės gyventojų švietimui pagal poreikį ir pageidavimus. | Didinti gyventojų informuotumą ir įsitraukimą, motyvuoti rūšiuoti atliekas efektyviausiomis regioninėmis priemonėmis. | Suderintos švietimo priemonės pagal poreikį (ne mažiau 1 priemonė) | Suderintos švietimo priemonės pagal poreikį (ne mažiau 1 priemonė) | Suderintos švietimo priemonės pagal poreikį (ne mažiau 1 priemonė) | Suderintos švietimo priemonės pagal poreikį (ne mažiau 1 priemonė) | Organizacijos narių įnašai | 10000<br>0         |
|                                |   |                         |  |   |  |  |  |  | <b>VISO*:</b>              | <b>61616<br/>0</b> |

\*Visuomenės švietimo bei informavimo programos priemonėms skiriamos lėšos gali kisti, atsižvelgiant į Organizacijos finansines galimybes ir konkretaus projekto ar renginio turinį.